

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The Evaluation of Master of Education Programme in Curriculum and Supervision

Faculty of Education Silpakorn University

มาเรียม นิลพันธุ์*

Maream Nillapun

บทคัดย่อ

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อประเมินบริบทของหลักสูตรในด้านวัตถุประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชา 2) เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรในด้านสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สภาพห้องเรียน จำนวนอาจารย์ และสิ่งอำนวยความสะดวก 3) เพื่อประเมินกระบวนการของหลักสูตรในด้านการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ออก การฝึกปฏิบัติการ การบริหารจัดการหลักสูตร และกระบวนการทำวิทยานิพนธ์ 4) เพื่อประเมินผลผลิตของหลักสูตรในด้านความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการสอน และการนิเทศ ความสามารถในการวิจัย และการมีคุณธรรม และ 5) เพื่อประเมินผลกระทบของหลักสูตรในด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้เพื่อการปฏิบัติงาน การพัฒนาวิชาชีพ ความเป็นผู้นำ สมรรถนะในด้านหลักสูตรการสอน และการนิเทศ โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPI Model ของ Danial L. Stufflebeam กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนในรายวิชา จำนวน 15 คน นักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 110 คน มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จำนวน 95 คน และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านบริบทหลักสูตร พบว่ารายวิชาต่างๆ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเห็นว่าควรมีการปรับปรุงรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาบังคับ และรายวิชาเลือก รายวิชาที่มีความเหมาะสมมาก คือ รายวิชาการศึกษาและการวิจัยทางการศึกษา และเห็นว่า รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนา และการวิจัยทางหลักสูตรและการนิเทศ มีทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง มีพัฒนาทางเชาวน์อารมณ์ (EQ) ทำให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญทางวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับสากล ควรเพิ่มเวลาเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ เทคนิคและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยี นวัตกรรมการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตร และเปิดวิชาเลือกเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับหลักสูตรการสอน หรือการนิเทศที่ระบุเฉพาะเรื่องหรือระดับชั้นเรียน การจัดโครงสร้างของหลักสูตร

และโครงสร้างรายวิชามีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน ควรมีการปรับปรุงให้เน้นการฝึกปฏิบัติ และให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรได้

2. ด้านปัจจัยนำเข้าพบว่า โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก มีทรัพยากรการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน มีความสะดวกในการเลือกใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อนำมาประกอบการเรียนรู้ในห้องเรียน สภาพห้องเรียนมีสื่อและวัสดุที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีบุคลากรภายนอก (วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ) เข้ามาร่วมในการพัฒนาความรู้และกระบวนการคิด และมีหน่วยงานองค์กรจากภายนอกให้การสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้

3. ด้านกระบวนการ พบว่า การจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า นักศึกษาได้รับการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ในชั้นเรียน ได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลือจากอาจารย์ สาขาวิชามีบรรยากาศเรียนรู้แบบร่วมมือกัน มีการจัดการเรียนรู้ที่ดีเพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในประเด็นที่สำคัญ ทั้งเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล ได้รับการกระตุ้นให้กล้าซักถามเพื่อพัฒนาความรู้ในชั้นเรียนอาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ มีการปฏิบัติภารกิจทางด้านหลักสูตรและการนิเทศที่เน้นการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่าการประเมินกระบวนการเรียนรู้มีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนในการประเมิน และมีการประเมินความก้าวหน้าและพัฒนาการ

4. ด้านผลผลิตโดยภาพรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับมากที่สุด คือมีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการนิเทศ มีความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นศึกษานิเทศก์ นักพัฒนาหลักสูตร ฝ่ายวิชาการของสถานศึกษา ผู้สอนมีคุณธรรมในวิชาชีพ มีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการศึกษาหลักสูตรและการนิเทศ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาหลักสูตรประเภทต่างๆ ทั้งหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรระดับท้องถิ่น และสามารถนำเทคนิควิธีสอนใหม่ๆ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและร่วมมือกันเรียนรู้มีคุณธรรมในวิชาชีพ

5. ด้านผลกระทบ พบว่าโดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การทำวิทยานิพนธ์ช่วยพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงาน และวิชาชีพของตนเอง การนำความรู้ที่ได้ในระหว่างเรียนไปปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง และมีความสามารถในการประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีทางด้านหลักสูตรและการนิเทศไปพัฒนาผู้เรียน มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและกลุ่ม สามารถในการวางแผนและการจัดการ มีภาวะความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ มีการพัฒนาทักษะการสื่อสาร และเป็นผู้นำการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ส่วนความคิดเห็นอื่นๆ พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและเกี่ยวข้องกับประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา มีความภาคภูมิใจในสาขาวิชาสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดและขยายผลให้ผู้อื่นได้

Abstract

The curriculum evaluation on Master of Education Programme in Curriculum and Supervision, Faculty of Education Silpakorn University aimed to ; 1) evaluate contexts of curriculum in terms of purposes, structure of curriculum and course description ; 2) evaluate input factors of curriculum in terms of materials used for learning managements, class contexts, number of teachers and other facilities ; 3) evaluate processes of curriculum in terms of learning management, measurement and evaluation of learning management, practicum curriculum management and thesis processes ; 4) evaluate products of curriculum in terms of knowledge and understanding the learning ability, the ability of curriculum development, the ability of instructional design and supervision, the ability of conducting research and having moral and 5) evaluate the impact of curriculum in terms of the ability of work adjustment, professional development, academic leadership, the efficiency in curriculum, Sinstruction and supervision. The curriculum evaluation on Master of Education Programme in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University by using the Danial L.Stufflebeam evaluation method and the CIPPI Model. There sample of this research were 15 instructors, 110 students, 95 graduates and 15 graduates' employers.

The results of the study were as follows:

1. The context of curriculum showed that courses were appropriate in high level and there should be improved mend of foundation required courses and selective courses, The appropriate course was Research. The time of courses that developed the students' ability and research on curriculum and supervision promoted critical thinking processes, developed emotional quotient mode the students realize the importance of local and universal cultures should be extend. Moreover, the time should be extended for the subject involving the thesis conduction. There should be more selective courses involving with the curriculum on specific subjects or class levels.

2. The input factors showed that the overall and each item were at a high level. There were resources of knowledge serving the students' needs and accessibility to innovation and technology for classroom learning materials and equipments facilitating learning management, having speakers and experts take part in knowledge and thinking process development, having other organizations supports in learning management.

3. The process of curriculum for knowledge management in overall and each item were at a high level. Some opinions showed that the students were encouraged to participate and discuss in class. They got advise and help from hoctureis. There was cooperative learning atmosphere in the classroom and good learning management helping the strdents learn atmosphere of participation,

would learning management and letting the students learned the important issues both in groups and individual. The students were encouraged to ask questions in order to improve their knowledge in class and the students had interaction with the students. There were research conductions on curriculum and supervision focusing on local resources used for developing the curriculum. The effects of assessment and evaluation showed that overall and each item were at a high level. The opinion about learning assessment showed that there were clear indicators and there were assessments of progress and development.

4. The product in overall and each item was appropriate at a high level. There were graduates that had knurled understanding and expertise in curriculum and supervision. They could work as a supervisor, a curriculum developer, an academic officer, a teacher, a researcher in the area of curriculum and supervision. The graduates had moral in the profession and the ability to search for research on curriculum and supervision and they could also be leaders of changes for any curriculum development in training program, school curriculum and local curriculum and be able to use new techniques concerning student-center and cooperative learning management. They had moral in their profession.

5. The impact of curriculum in overall and each item was appropriate at a high level. The gradates could apply their under ledge and experiences to work. The experiences from conducting a thesis could help their work and profession. The graduates could apply the knowledge gained while studying to their work continuously and also apply concepts and theories in curriculum and supervision to develop students. They had interpersonal skills, ability to plan and manage learning for students, academic leadership, development at communication skills and leader ship of innovation and technology usage. Other opinions which were found at a high level shared that the graduates were proud of the programme, able to work with people efficiently, and able to transfer and expand their knowledge to students.

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลักประการหนึ่ง คือการผลิตบัณฑิตโดยเปิดสอนทั้งหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต และบัณฑิตศึกษา ซึ่งระดับบัณฑิตศึกษาจะมุ่งเน้นการพัฒนา นักวิชาการ และนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ โดยกระบวนการวิจัย เพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างอิสระ รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์จรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ เชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่นได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพ และจรรยาบรรณทางวิชาการ และวิชาชีพ เมื่อใช้หลักสูตรไปได้ระยะหนึ่งจะต้องมีการประเมิน ซึ่งการประเมินหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรที่ใช้เมื่อดำเนินการแล้วบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือไม่ จากนั้นนำผลที่ได้มาพิจารณาว่ามีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลหรือไม่เกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรโดยใช้ผลการวัดในแง่มุมต่างๆ ของสิ่งที่จะประเมิน

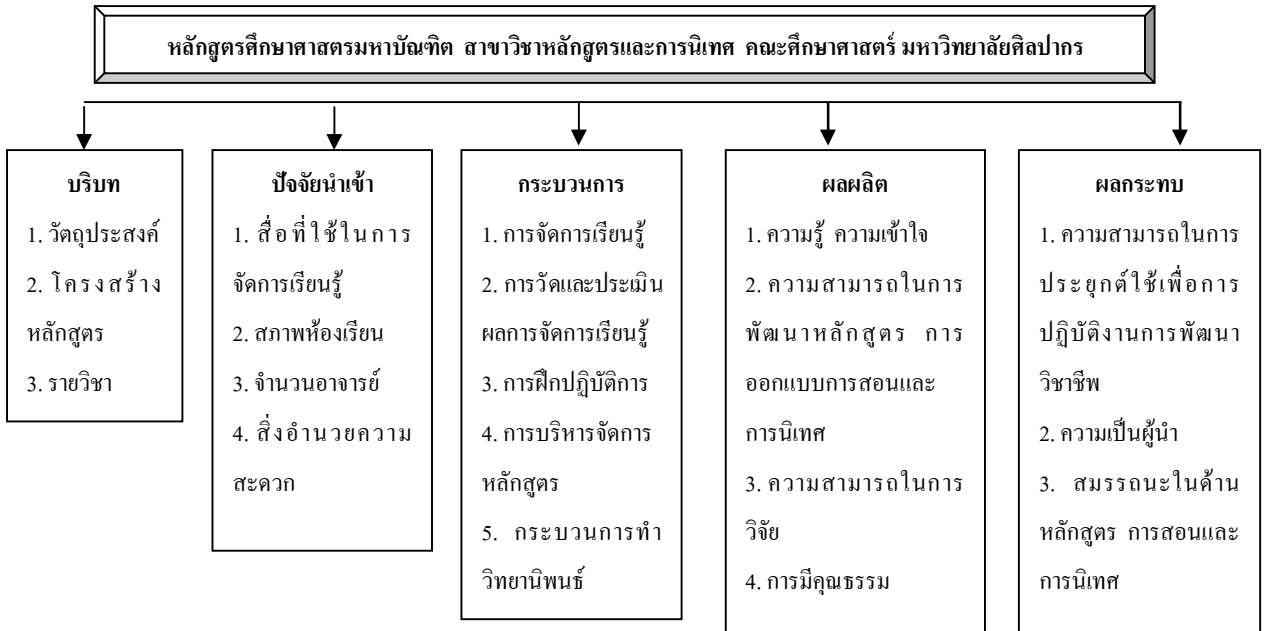
การประเมินหลักสูตรในสถาบัน อุดมศึกษา นอกจากผู้ใช้หลักสูตรจะประเมินเพื่อพิจารณาตรวจสอบระบบการบริหารหลักสูตรเพื่อปรับปรุงคุณภาพตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ยังต้องปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะอย่างน้อยทุกๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างน้อยทุกๆ 5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2548 : 17) นอกจากนี้ ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้กำหนดกรอบมาตรฐาน

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education, TQF : HEd) เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตร อันนำไปสู่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

จากการเปิดสอนหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งได้เริ่มเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 จนถึงปัจจุบัน รวมระยะเวลากว่า 25 ปี ซึ่งที่ผ่านมายังไม่ได้มีการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นทางการเป็นระบบตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ จึงต้องการที่จะประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ทั้งนี้เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการศึกษาต่อไปในอนาคต

กรอบแนวคิดการวิจัย

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินของ Daniel L. Stufflebeam ที่มีชื่อว่า CIPP Model (2003) เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตร โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้การประเมิน CIPPI Model คือ การประเมินบริบท(Context) ปัจจัยนำเข้า(Input) กระบวนการ(Process) ผลผลิต (Product)และ ผลกระทบ (Impact)

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

วัตถุประสงค์การวิจัย

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเฉพาะ 5 ข้อ คือ

1. เพื่อประเมินบริบทของหลักสูตร ในด้านวัตถุประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชา

2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร ในด้านสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สภาพห้องเรียน จำนวนอาจารย์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

3. เพื่อประเมินกระบวนการของหลักสูตร ในด้านการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

การจัดการเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติการ การบริหารจัดการหลักสูตร และกระบวนการทำวิทยานิพนธ์

4. เพื่อประเมินผลผลิตของหลักสูตร ในด้านความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการสอน และการนิเทศ ความสามารถในการวิจัย และการมีคุณธรรม

5. เพื่อประเมินผลกระทบของหลักสูตร ในด้านผลที่เกิดขึ้นกับมหาบัณฑิตภายหลังการจบการศึกษา เกี่ยวกับความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักสูตรเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ ความเป็นผู้นำ สมรรถนะในด้านหลักสูตร การสอน และการนิเทศ

วิธีการศึกษา

ขอบเขตการประเมิน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) ผู้วิจัยนำรูปแบบการประเมินของ CIPP Model มาเป็นหลักในการประเมิน และเพิ่มการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation : I) ทั้งนี้เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับมหาบัณฑิตภายหลังจากจบการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนในรายวิชา จำนวน 15 คน นักศึกษา ปัจจุบัน จำนวน 110 คน มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จำนวน 95 คน และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 15 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 235 คน การประเมิน CIPPI Model ประเมินครอบคลุมหลักสูตร ประกอบด้วย 1) บริบท มีการประเมินเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชา 2) ปัจจัยนำเข้ามีการประเมินเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สภาพห้องเรียน จำนวนอาจารย์ และสิ่งอำนวยความสะดวก 3) กระบวนการ มีการประเมินเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติการ การบริหารจัดการหลักสูตร และกระบวนการทำวิทยานิพนธ์ 4) ผลผลิต มีการประเมินเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการสอน และการนิเทศ ความสามารถในการวิจัย และการมีคุณธรรม และ 5) ผลกระทบ มีการประเมินเกี่ยวกับความสามารถในการประยุกต์ใช้เพื่อการปฏิบัติงาน การพัฒนาวิชาชีพ ความเป็นผู้นำ สมรรถนะในด้านหลักสูตร การสอน และการนิเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการนิเทศ และด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง 0.67-1.00 ประกอบด้วย 4 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ สำหรับผู้บริหาร และผู้สอน

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ สำหรับมหาบัณฑิต มีค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของมหาบัณฑิต เท่ากับ 0.85

ชุดที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ สำหรับนักศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของนักศึกษา เท่ากับ 0.81

ชุดที่ 4 ประเด็นสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้สอน สอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาและมหาบัณฑิต การสนทนากลุ่มกับผู้ใช้บัณฑิต

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าความถี่ (f) และร้อยละ (%) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้วิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิด (Open-end Questions) ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และผลการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้นำมาจัดหมวดหมู่และลำดับคำตอบเพื่อนำไปวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในลักษณะพรรณนาความ

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้วิจัยสรุปผลและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านบริบทหลักสูตร พบว่ารายวิชาต่างๆ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ มีการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรที่ชัดเจนและเหมาะสม มีการบริหารจัดการรายวิชาในหลักสูตรที่ดี

ส่งผลให้การดำเนินงานด้านหลักสูตรมีประสิทธิภาพ ประกอบกับหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นตอบสนองต่อความต้องการของหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างครบถ้วนและเห็นว่าควรมีการปรับปรุงรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาบังคับ และรายวิชาเลือก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นวลฉวี ประเสริฐสุข และคณะ (2551: ข - ง) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากรที่พบว่า โดยกลุ่มมหาบัณฑิตประเมินการสอนรายวิชาระเบียบวิธีการวิจัยและสถิติเพื่อการวิจัยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก โครงสร้างหลักสูตรรายวิชาต่างๆทำให้ มีทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง มีพัฒนาทางเชาวน์อารมณ์ (EQ) ทำให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญทางวัฒนธรรม ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับสากล และสอดคล้องกับแนวคิดของ โอลิวา (Oliva 1988: 6) อเล็กซานเดอร์และเลวิส (Saylor and Lewis 1981: 8) โบแชมป์ (Beauchamp 1975: 6) ทาบา (Taba 1962: 10) ชำรง บัวศรี (2532: 240) สัจจอุทรานันท์ (2532: 34) และกาญจนา คุณารักษ์ (2543: 38) ที่กล่าวในทำนองเดียวกันว่า แผนหรือแผนการเรียนรู้ (Plan for Learning) โครงการหรือมวลประสบการณ์ ที่จัดขึ้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ มีการออกแบบหลากหลาย แต่มีองค์ประกอบหลักที่ไม่แตกต่างกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต นำความรู้ไปสู่การปฏิบัติในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและต้องตอบสนองสังคมและผู้เรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของมาเรียม

นิลพันธุ์ และคณะ (2554: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่พบว่าผลการประเมินด้านบริบทของหลักสูตรในภาพรวมและรายข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ วัตถุประสงค์หลักสูตรเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพดล โป่งอ้าย (2549) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่พบว่า หลักสูตรมีความชัดเจนความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และการนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก มีแหล่งสืบค้นแสวงหาความรู้ที่ตอบสนองต่อการสืบค้นหาความรู้ มีทรัพยากรการเรียนรู้ที่เอื้อและสนับสนุนผู้เรียนและตรงกับความต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ มีความสะดวกในการเลือกใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อนำมาประกอบการเรียนรู้ในห้องเรียน สภาพห้องเรียนมีสื่อและวัสดุที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีบุคลากรภายนอก (วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ) เข้ามาร่วมในระบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และกระบวนการคิด และมีหน่วยงานองค์กรจากภายนอกให้การสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้อาจารย์มีความรู้

และประสบการณ์ในการสอนการวิจัย ดูแลเอาใจใส่ ติดตามในการทำวิทยานิพนธ์ดีมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สาขาวิชามีการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อวัสดุ ทรัพยากรการเรียนรู้ หนังสือ เอกสาร วารสาร งานวิจัย เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ค้นคว้าทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อ online มีการปรับปรุงห้องเรียนสะดวกต่อการฝึกปฏิบัติการและการทำงานกลุ่ม เชิญผู้เชี่ยวชาญทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้และสอบวิทยานิพนธ์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ (2545: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การติดตามผลและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่พบว่า สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมในระดับปานกลาง การนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการปฏิบัติงาน การพัฒนาตน การให้คำปรึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ และการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ประสานงานบัณฑิตศึกษาเห็นว่า เหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นวลณีวี ประเสริฐสุข และคณะ (2551: ข - ง) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากรที่พบว่า อาจารย์ใช้เวลาปรึกษาวิทยานิพนธ์โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดีถึงดีมาก นอกจากนี้ควรพัฒนาระบบการยืมคืนวิทยานิพนธ์ และควรมีการขยายเวลาการให้บริการยืมคืนในวันเสาร์และวันอาทิตย์ และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของสุทธิลักษณ์ คณานันท์ (2548) ที่ทำวิจัยเรื่องการประเมิน

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ และได้ศึกษาในด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยมีการประเมินความเพียงพอในด้านอาจารย์ผู้สอน นักศึกษา สถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนต่างๆมีความเพียงพอ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้มีความพร้อมในการใช้หลักสูตร

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีการตรวจสอบงาน และให้ข้อเสนอแนะต่างๆ อย่างชัดเจนเหมาะสม การจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า นักศึกษาได้รับการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน ได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลือจากอาจารย์ สาขาวิชามีบรรยากาศเรียนรู้แบบร่วมมือกัน มีการจัดการเรียนรู้ที่ดีเพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในประเด็นที่สำคัญ ได้รับการกระตุ้นให้กล้าซักถามเพื่อพัฒนาความรู้ ในชั้นเรียนอาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์มีการปฏิบัติการวิจัยทางด้านหลักสูตรและการนิเทศที่เน้นการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาพัฒนาหลักสูตร นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่าการประเมินกระบวนการเรียนรู้อามีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนในการประเมิน มีการประเมินความก้าวหน้าและพัฒนาการ นักศึกษามีส่วนร่วมประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้และ

ปรับแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งมีการประเมินจากหน่วยงานสถานศึกษาภายนอก โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติการ และการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสาขาวิชาและผู้สอนให้ความสำคัญกับการนำหลักสูตรไปใช้ โดยพยายามจัดกระบวนการเรียนการสอนตามโครงสร้างและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ มีการประชุมสาขาวิชาเพื่อขับเคลื่อนการนำหลักสูตรไปใช้สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ดังที่โบแชมป์ (Beauchamp 1975: 164) และสมิทร คุณานุกร (2518: 130) ให้ความสำคัญของกระบวนการการนำหลักสูตรไปใช้ไว้สอดคล้องกันว่า หมายถึง การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ครูได้มีพัฒนาการเรียนการสอน จันดรา (Chandra 1977: 10) และสงัด อุทรานันท์ (2532: 260) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ไว้สอดคล้องกันว่า การนำหลักสูตรไปใช้ คือ การทดลองใช้เนื้อหาวิชาวิธีการสอน เทคนิคในการประเมินผล การใช้อุปกรณ์การสอน แบบเรียนและทรัพยากรต่างๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ และคณะ (2552: ฉ - ฉ) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่พบว่ากระบวนการ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า มีความเหมาะสมในระดับ

มากถึงมากที่สุด และด้านการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมัทนา วัฒนอมศักดิ์ (2553: ก-จ) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่พบว่าด้านกระบวนการในภาพรวมอยู่ในระดับดี ประกอบด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการวัดและประเมินผล และกระบวนการจัดกิจกรรมของหลักสูตร

4. ด้านผลผลิตโดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด คือมีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการนิเทศ มีความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นศึกษานิเทศก์ นักพัฒนาหลักสูตร ฝ่ายวิชาการของสถานศึกษา ผู้สอน มีคุณธรรมในวิชาชีพ มีความสามารถในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านการศึกษา หลักสูตร และการนิเทศ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาหลักสูตร ประเภทต่างๆ ทั้งหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรระดับท้องถิ่น และสามารถนำเทคนิควิธีสอนใหม่ๆ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และร่วมมือกันเรียนรู้ มีคุณธรรมในวิชาชีพ มีความเป็นมืออาชีพที่มีคุณธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสาขาวิชานี้เน้นการผลิตนักปฏิบัติตามวิชาชีพและจัดการเรียนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน และเน้นการฝึกปฏิบัติในหน่วยงานทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้สามารถนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้จนเกิดประสบการณ์จริง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

หลักสูตรและการนิเทศที่ต้องการผลิตบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักสูตรการสอนและการนิเทศ เตรียมบุคลากรที่จะเป็นศึกษานิเทศก์ นักพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาและอาจารย์ผู้สอน ส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ การนิเทศและการพัฒนาหลักสูตร โดยการศึกษา ค้นคว้าและวิจัยและพัฒนาคุณธรรมในวิชาชีพ แก่ผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และผลที่ได้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548 (2548: 15) ที่หลักสูตรปริญญาโทมุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพ ที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างอิสระ รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์จรจองความ ก้าวหน้าทางวิชาการ เชื่อมโยงบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่นได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพและเป็นไปตามผลการเรียนรู้ด้านความรู้ของสาขาวิชา หลักสูตรและการนิเทศที่กำหนดว่าผู้เรียนต้อง 1.) มีความรู้ความเข้าใจหลักการทฤษฎีในเรื่องต่อไปนี้เป็นความหมาย ประเภท องค์ประกอบ เนื้อหา พัฒนาการ แนวคิด ทฤษฎี รูปแบบ ขั้นตอน การสร้างและพัฒนาสภาพปัญหา แนวโน้ม การศึกษาวิจัยทางด้านหลักสูตร การสอนและการนิเทศ ความหมาย ประเภท องค์ประกอบ เนื้อหา พัฒนาการ แนวคิด ทฤษฎี

รูปแบบ ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาภาพปัญหา แนวโน้ม การศึกษาวิจัยทาง ด้านการสอน ความหมาย ประเภท องค์ประกอบ เนื้อหา พัฒนาการ แนวคิด ทฤษฎี รูปแบบ ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาภาพปัญหา แนวโน้ม การศึกษาวิจัยทางด้านการนิเทศ 2.) มีความรู้ความเข้าใจและสามารถสร้างพัฒนาหลักสูตร ออกแบบรูปแบบการสอน การนิเทศ 3.) มีความรู้และทักษะในการวิจัยทางด้านหลักสูตร การสอน การนิเทศ 4.) สามารถพัฒนาเทคนิควิธี รูปแบบ นวัตกรรมทางด้านหลักสูตร การสอน การนิเทศ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ (2554: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่พบว่า การประเมินด้านผลผลิต ในภาพรวมและรายข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ/วิชาชีพ มีความสามารถพัฒนาหลักสูตรได้ และมีความสามารถในการจัด การเรียน การสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนนักศึกษา ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารมหาวิทยาลัย/ผู้บริหารคณะ คณะกรรมการดำเนินงาน/อาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นว่าเป็นบัณฑิตที่จบ การศึกษาตามหลักสูตรมีคุณลักษณะที่เหมาะสม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชีรศักดิ์ อุณอรมย์เลิศ และคณะ (2552: ฉ - จุ) ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่พบว่าผลผลิต ประกอบไปด้วยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มมหาบัณฑิตมีความเห็นว่าตนเองมีคุณลักษณะทางด้านความรู้ ทักษะ และ เจตคติในระดับมากถึงมากที่สุด กลุ่มผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานที่มหาบัณฑิตทำงานอยู่ พบว่าส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมหาบัณฑิตอยู่ในระดับมาก

5. ด้านผลกระทบ พบว่าโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การทำวิทยานิพนธ์ช่วยพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงาน และวิชาชีพของตนเอง การนำความรู้ที่ได้ในระหว่างเรียนไปปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง และมีความสามารถในการประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีทางด้านหลักสูตร และการนิเทศ ไปพัฒนาผู้เรียน มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและกลุ่มสามารถในการวางแผนและการจัดการ มีภาวะความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ มีการพัฒนาทักษะการสื่อสาร และเป็นผู้นำการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การจัดการเรียนการสอนมีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพและมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม ส่วนประเด็นอื่นๆพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา มีความภาคภูมิใจในสาขาวิชา สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดและขยายผลให้ผู้อื่นได้ คุณธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้สอนและผู้เรียนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด มีกิจกรรมวิชาการสัมมนาเชิงปฏิบัติการของสาขาวิชาที่ให้มหาบัณฑิตและนักศึกษาปัจจุบันทำกิจกรรมวิชาการทางด้านหลักสูตรและการนิเทศร่วมกัน

ร่วมทำวิจัย เป็นวิทยากรผู้ช่วยกับคณาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศที่ต้องการผลิตบุคลากรทางการศึกษาที่มีต้องมีความก้าวหน้าในวิชาชีพการนิเทศและการพัฒนาหลักสูตร โดยการศึกษาค้นคว้าและวิจัย และสามารถพัฒนาคุณธรรมในวิชาชีพแก่ผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องและเป็นไปตามผลการเรียนรู้ด้านความรู้ของสาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศที่กำหนดว่า ผู้เรียนต้องสามารถบูรณาการความรู้ทางด้านหลักสูตรการสอน การนิเทศกับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหา พัฒนาการและแนวโน้ม ทางด้านหลักสูตรการสอน การนิเทศในบริบทต่างๆ สามารถติดตามความก้าวหน้าของความรู้ทางด้านหลักสูตรการสอน การนิเทศนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้เหมาะสม สามารถพัฒนาความรู้ทางด้านหลักสูตรการสอน การนิเทศอย่างต่อเนื่องใช้เทคนิควิธีสอน นวัตกรรมที่หลากหลายโดยให้ความรู้ด้านหลักการ/แนวคิด ทฤษฎี และเน้นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง ตลอดจนการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ใช้เทคนิควิธีสอน นวัตกรรมที่หลากหลายโดยให้ความรู้ด้านหลักการ/แนวคิด ทฤษฎี และเน้นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง ตลอดจนการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ และสอดคล้องผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา คือสามารถเป็นผู้นำในการพัฒนางานวิชาการ กิจกรรมแผนงานนโยบายโครงการทางด้านหลักสูตรการสอน การนิเทศและมีทักษะความสัมพันธ์

ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ คือเข้าใจธรรมชาติของบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน และสามารถสื่อสารกับบุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับตัวให้เข้ากับบุคคล กลุ่มต่าง ๆ ในสังคมได้ สามารถวางแผนทำงานและแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนทางวิชาชีพได้ มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานของตนเอง และรับผิดชอบงานในกลุ่มเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเอง วิชาชีพและศึกษานิเทศก์ และสามารถใช้ศาสตร์และศิลป์ทางด้านหลักสูตรการสอน การนิเทศ ไปแก้ปัญหา ริเริ่ม พัฒนาสร้างสรรค์งานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ (2554: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่พบว่าผลการประเมินด้านผลกระทบในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นในภาพรวมว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ บัณฑิตได้นำความรู้ที่ได้เรียนมาไปสร้างผลงานทางวิชาการหรือนวัตกรรม การเรียนการสอน และผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตส่งผลต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ได้รับผลประโยชน์ตรงตามที่คาดหมาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศควรปรับปรุงรายวิชาที่มีความสัมพันธ์ทับซ้อน ได้แก่ พื้นฐานด้านจิตวิทยา สังคม ปรัชญา เป็นวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการนิเทศ และวิชาหลักการบริหารทางการศึกษาควรบูรณาการกับวิชาทางด้านหลักสูตรและการนิเทศ หรือพื้นฐานทางการศึกษา

2. ควรมีรายวิชาเลือกให้หลากหลายครอบคลุมแนวคิด กระบวนทัศน์ทางการศึกษา แนวโน้มของหลักสูตรและการนิเทศในทศวรรษหน้า และแต่ละราย วิชาควรเน้นการฝึกปฏิบัติจากกรณีศึกษา หรือจากสภาพการปฏิบัติงานทางด้านหลักสูตรและการนิเทศ และควรเน้นการฝึกปฏิบัติงานในหน่วยงานทางการศึกษาระดับกระทรวงศึกษาธิการหรือให้หน่วยงานที่นักศึกษาปฏิบัติงาน

3. จากผลการวิจัยพบว่ามหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการปฏิบัติงานและทำวิจัยสามารถเป็นผู้นำทางด้านหลักสูตรและการนิเทศได้ ดังนั้นควรมีการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการบูรณาการสอนแบบการวิจัยเป็นฐาน หรือจัดการเรียนการสอนโดยใช้งานวิจัยทางหลักสูตรและการนิเทศเป็นกรณีศึกษา

4. ควรมีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย สะดวกต่อการใช้งาน ื่อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา มี wireless ที่สามารถเชื่อมต่อให้สามารถค้นคว้าได้ และมีจำนวนเพียงพอต่อการใช้งาน และควรปรับ

ระบบการยืม-คืนวิทยานิพนธ์ให้สะดวกและสอดคล้องกับเวลาเรียนของนักศึกษาโครงการพิเศษ

5. สาขาวิชาควรเพิ่มจำนวนอาจารย์ประจำสาขาวิชาให้มีจำนวนมากขึ้น เนื่องจากนักศึกษามีจำนวนมาก และอาจารย์มีภาระงานเพิ่มขึ้นต้องให้คำปรึกษาทั้งปริญญาโท และปริญญาเอกทำให้การแบ่งเวลาดูแลงานน้อยลงสำหรับนักศึกษาปริญญาโท

6. สาขาวิชาควรนำผลงานวิจัยของมหาบัณฑิตมาเผยแพร่ในการประชุม สัมมนาเชิงปฏิบัติการของคณะวิชา ภาควิชา สาขาวิชาที่จัดทุกปี โดยพิจารณาเลือกหัวข้องานวิจัยที่สอดคล้องกับหัวข้อ (Theme) ของการประชุม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประชุมหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ จำแนกตามโครงการที่รับเรียนระหว่างโครงการปกติกับโครงการพิเศษ (พิเศษร่วมกับพิเศษตามความร่วมมือ) เพื่อพิจารณาความแตกต่างคุณภาพของมหาบัณฑิต

2. ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรจำแนกตามกลุ่มเป้าหมายระหว่างนักศึกษาปัจจุบันที่กำลังเรียน และมหาบัณฑิตที่จบแล้ว และจำแนกตามสถานภาพของผู้เรียนและศิษย์เก่า

3. ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับงานวิจัยทางหลักสูตรและการนิเทศ เพื่อถอดบทเรียนองค์ความรู้ทางหลักสูตรและการนิเทศที่ได้จากการวิจัยมาพัฒนาเป็นองค์ความรู้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2552.** [Online], accessed 20 October 2011. Available from <http://www.mua.go.th/users/tqf/hed/>.
- ธีรศักดิ์ อุ๋นอารมย์เลิศ และคณะ. (2551). รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นวลฉวี ประเสริฐสุข และคณะ. (2551) รายงานการวิจัยการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ. (2545) รายงานวิจัยการติดตามผลและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2545). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Beauchamp, George A. (1968). **The curriculum of elementary school.** Boston : Allyn and acon Lnc.
- Chandra , Arvinda. (1977). **Curriculum development and evaluation in education.** New Delhi : Sterling Publishers Private Ltd.
- Oliva P.F. (1992). **Developing the curriculum.** 3rd ed. New York : Harper Collins.
- Saylor , Galen J. , and William A Alexander.(1974). **Planning curriculum for schools.** New York : Holt, Rinehart and Winston Inc.
- Stufflebeam, D. L. (2003). The CIPP model for evaluation. **In the international handbook of educational evaluation.** Chapter 2. Edited by D.L.Stufflebeam and T. Kellaghan. Boston: kluwer Academic Publishers.
- Stuffelbeam, Daniel L. et al. (1971). **Education evaluation and decision Making.** Itasca, Illinois : Peacock Publisher.
- Taba, Hida. (1996). **Curriculum development: theory and practice.** New York : Harcourt , Brace and World Inc.
- Tyler, R.W. (1949). **Basic principles of curriculum and instruction.** Chicago :University of Chicago Press.